

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Oboer/10/2024
Identifikačné číslo spisu:	8812204529
Dátum vydania rozhodnutia:	20.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8812204529.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v exekučnej veci oprávnenej obchodnej spoločnosti BENCONT COLLECTION, a.s., Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, zastúpenej advokátskou kanceláriou verita, s.r.o., Bratislava, Miletičova 5B, IČO: 35 940 875, proti povinnému X. M., narodenému XX. L. XXXX, X. B., X. B. XX, okres F., o vymoženie 720,23 eur s príslušenstvom, o dovolaní právnej predchodkyne oprávnenej (PRO CIVITAS s.r.o.) proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoE/169/2013-31 z 28. novembra 2013, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Povinnému n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 6Er/632/2012-19 z 22. februára 2013 zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Dulinu, Exekútorský úrad Michalovce, Ľudovíta Štúra 12, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku označeného v žiadosti súdneho exekútora. Vychádzal zo zistenia, že právny vzťah medzi účastníkmi konania vznikol na základe zmluvy o úvere, ktorú s povinným uzavrela Poštová banka, a.s. (ako pôvodný právny predchodca oprávnenej). Podľa článku 3 bod 6 zmluvy o úvere sa zmluvné strany dohodli, že akékoľvek spory vzniknuté zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik zmluvy budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s. (rozhodcovskú doložku). Súd prvej inštancie poukázal na to, že rozhodcovská doložka nebola osobitne dojednaná v zmluve, ale bola súčasťou formulárovej zmluvy o úvere, ktorú spoločnosť Poštová banka a.s. používala v rámci svojej podnikateľskej činnosti v prípade uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami, pričom ju mohol len ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým obchodným podmienkam, vrátane rozhodcovského konania. Takto formulovaná doložka spôsobila značnú nerovnováhu v právach a

povinnostiach zmluvných strán, a preto je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením č. k. 2CoE/169/2013-31 z 28. novembra 2013 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. mája 2014 (ďalej len „OSP“). Odvolací súd k otázke neplatnosti rozhodcovskej doložky poznamenal, že súd prvej inštancie správne konštatoval, že sa jednalo o zmluvu spotrebiteľskú, ktorej ustanovenia nemohol spotrebiteľ osobitne dojednať. Pretože obmedzenie možnosti spotrebiteľa brániť si svoje práva pred nezávislým súdom spôsobilo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, dojednanú zmluvnú podmienku odvolací súd považoval za neprijateľnú, a preto neplatnú. Ak teda dojednanie ukladajúce spotrebiteľovi povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu je pre jeho neprijateľnosť neplatné, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Odvolací súd uzavrel, že dojednanie rozhodcovskej doložky, v zmysle ktorej je na konanie zo zmluvy o úvere oprávnený len konkrétne určený rozhodcovský súd je v rozpore s právom na súdnu ochranu zaručeným Ústavou Slovenskej republiky.

3. Uznesenie odvolacieho súdu napadla právna predchodkyňa oprávnenej (PRO CIVITAS s.r.o.) dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie zmeniť tak, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo alternatívne zrušiť obe rozhodnutia súdov nižšej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pretože súdy v danom prípade: a/ rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ OSP), b/ rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 237 písm. d/ OSP), c/ rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ OSP), d/ odňali oprávnenej možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP), e/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 OSP (§ 241 ods. 2 písm. a/ OSP), f/ konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a g/ svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP).

4 Zo spisu vyplýva, že dovolanie právnej predchodkyne oprávnenej (PRO CIVITAS s.r.o.) bolo dané na poštovou prepravu 7. marca 2014. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok), a to zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (§ 470 ods. 4 CSP), z výpisu z Obchodného registra Mestského súdu Bratislava III

zistil, že právna predchodkyňa oprávnenej PRO CIVITAS s. r. o., Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 45 869 464 bola k 9. augustu 2017 vymazaná z obchodného registra a jej právnym nástupcom je obchodná spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s., Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, preto uznesením sp. zn. 1Oboer/10/2024 z 9. októbra 2024 pripustil pokračovanie v konaní na strane oprávnenej so spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a.s.

6. Po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania (ďalej aj „dovolateľka“), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, dovolací súd následne bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

7. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť podaného dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. mája 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď právna predchodkyňa oprávnenej (PRO CIVITAS s.r.o.) toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (7. marca 2014), dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

8. V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Oboer/194/2013, 1Oboer/179/2014, 1Oboer/187/2014, 1Oboer/217/2014 a 1Oboer/231/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach v celom rozsahu stotožňuje, poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP).

9. Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, d/, e/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ustanovenia § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol podané dovolanie ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

10. Povinnému ako úspešnému účastníkovi dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnému v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ako R 72/2018).

11. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.